

Referenční rámec: hodnocení na základě referenčního rámce

Žák je vždy hodnocen ve vztahu k určitému měřítku, nazývanému také referenční rámec. Učitelé se při hodnocení mohou opírat o tři následující referenční rámce:

1. Sociální vztahová norma

Výsledky jsou interpretovány ve vztahu k ostatním členům skupiny. To znamená, že známky dostávají podle kvality a výkonu ostatních (nejlepší mají jedničku, nejhorší pětku). Sociální vztahová norma je ale založena na chybném předpokladu, že totiž „ve všem ostatním kromě hodnoceného výkonu jsou žáci stejní. Nebere v úvahu jejich různé individuální předpoklady pro daný výkon, jejich pílí nebo talent, kulturní a sociální zázemí.“ (Košťálová et al., 2008, s. 22).

Tento referenční rámec je u cizinců nepoužitelný právě z důvodu neplatnosti předpokladu, že žáci mají všichni stejné podmínky k výkonu. Kulturní odlišnost a především jazyková bariéra ovlivňuje žákův výkon zásadní měrou, proto jej s ostatními srovnávat nelze.

2. Předem stanovená kritéria

Na rozdíl od sociální normy jsou kritéria stanovena a známa předem, hodnocení je nezávislé na výsledku druhých. Učitel si předem vytvoří bodovou stupnici a žáci dostávají známky podle svého výkonu.

Zde je sice dodržena zásada objektivitu, ale i přesto je nutné si uvědomit, že stejně jako u sociální vztahové normy nemají všichni hodnocení stejné výchozí podmínky, což pro cizince znamená, že jejich jazyková bariéra bude opět handicapem na cestě k lepším výsledkům.

3. Individuální vztahová norma

Žákův výkon je porovnáván s jeho předchozím výkonem a hledá se zlepšení v rámci přijatých vzdělávacích cílů.

Tento způsob hodnocení nejvíce podporuje učení a je v podstatě jediným možným způsobem pro hodnocení cizinců, kteří mají špatnou nebo žádnou znalost češtiny. Hodnocení probíhá podle sady kritérií, která učitel předem specifikuje v rámci IVP a která jsou jakýmsi několika úroňovým popisem očekávaného výkonu. V této sadě kritérií učitel společně se žákem průběžně hodnotí zlepšení.

H. Košťálová, Š. Miková, & J. Stang (2008). *Školní hodnocení žáků studentů – se zaměřením na slovní hodnocení*. Praha: Portál.